

Forskningens

betydelse för arkitektutbildningen är temat för detta nummer. De svenska A-skolorna har en ganska lång forskningstradition i jämförelse med arkitektskolor i andra länder. Den är också omfattande. Idag utgör till exempel forskningen vid A-sektionerna en betydligt större andel av budgeten än grundutbildningen. Trots detta (eller kanske just därför) är frågan om grundutbildningens forskningsanknytning fortfarande kontroversiell. En vanlig inställning är att den analytiskt inriktade forskningen har en hämmande inverkan på kreativitet och förmåga till syntes – egenskaper som av många anses viktigare än vetenskaplighet.

Ändå är arkitektskolorna – möjligen med undantag av inredningsarkitektur – uppbyggda för att gynna grundutbildningens forskningsanknytning. A-skolorna är förlagda till tekniska högskolor bland annat för att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund. Från början avsågs naturvetenskap och teknisk vetenskap, men idag gäller kraven också samhällsvetenskap och humanistisk vetenskap. Krav för lärartjänsterna är i princip doktorsexamen. Visserligen sägs i högskoleförordningen att konstnärlig och "annan" skicklighet kan jämföras med vetenskaplig skicklighet, men för behörighet krävs i princip doktorsexamen.

Forskningen vid A-skolorna är relativt ung jämfört med de mer etablerade vetenskaperna. Den startade i organiserad form först på 60-talet och började med att låna teorier och metoder från andra discipliner. Många anser att arkitekturforskningen ännu inte funnit sig själv. De anser att den är alltför naturvetenskapligt eller samhällsvetenskapligt inriktad, medan till exempel arkitekturteori och konstnärligt eller annat utvecklingsarbete – som egentligen ligger närmare arkitektens yrkesområde – försummas. Andra menar att arkitekturforskningen inte har eller kan ha "egna" metoder.

Arkitekturforskningen är inte bara till för grundutbildningen. Den främsta uppgiften är att förse samhällsorgan och yrkesliv med vederhäftigt beslutsunderlag. Många forskningsuppdrag kommer från statliga och kommunala organ eller från fristående organisationer som till exempel arkitekternas yrkesorganisationer, hyresgästgrupper och handikapporganisationer. Forskningen om arkitektur har således inte bara arkitekter som avnämare. Kanske är samhällsorgan och medborgargrupper till och med viktigare avnämare än arkitektbranschen.

Artiklarna till detta nummer av **ARKITEKTURFORSKNING** behandlar framför allt forskningens betydelse för grundutbildningen. Idag finns en klyfta mellan forskning och grundutbildning trots att ganska många lärare faktiskt är forskare. Är det önskvärt att utbildningen blir mer vetenskaplig? Hur ska en integration mellan forskning och grundutbildning åstadkommas? På vilka grunder ska framtidens lärare rekryteras? Ska forskningen orienteras mer mot arkitekternas yrkesområde, mot arkitekturteori och utvecklingsarbete? Vilken balans ska råda mellan färdighetsträning och kritisk, vetenskaplig skolning?

I detta nummer framförs några synpunkter på dessa frågor. Redaktionen har strävat efter en allsidig belysning av ämnet och vi har vänt oss till skribenter som har olika synsätt. Samstämmigheten i de olika inläggen har emellertid visat sig vara större än vi förmodat. Vi vill uppmana till fortsatt debatt i detta angelägna ämne. Vi inbjuder forskare, lärare, elever och yrkesverksamma arkitekter till fortsatt meningsutbyte om grundutbildningens samband med forskningen.

redaktionen

*

Äppel, päppel,
pirum, parum.
Kråkan satt på tallekvist.
Hon sa ett, hon sa tu,
ute ska du vara nu!